

dr. sc. Lidija Bajuk: *JEDNA URA 'LADA – PJESME IZ POLJA ŽENSKE KLAPE* DIŠPET

Znakovit naslov *Jedna ura 'lada – pjesme iz polja* najnovijega zvučnog albuma zagrebačke ženske klape Dišpet, objavljen krajem 2023. godine, predstavlja vlastitu interpretaciju hrvatskih, mahom tradicijskih radnih pjesama.

Klapa djeluje u sastavu Lovorka Sršen (1. sopran), Ivana Tolić, Eva Kirigjija Krnjak i Željka Vojvoda (2. sopran), Katarina Jelić, Ivana Kovaček i Marija Ljubić Šiško (1. alt), Ivana Klubička, Carolina Brodarac, Petra Lelas Garača i Jasna Jančić (2. alt) i budući da su u godini snimanja albuma neke od pjevačica na svijet donijele sveukupno četvero djece, nisu svi drugi soprani i drugi altovi sudjelovali u izvedbama redom. Osam interpretiranih napjeva izbor je ženskih pjesama od sjevernoga krčkoga do južnoga konavoskog područja, od kojih je zadnji napjev autorski uradak Vedrana Bonačića u stihovima i glazbi nadahnut elementima tradicijske glazbe Dubrovačkog primorja.

Zahvaljujući osobnim nagnućima istraživački raspoloženih članica klape i njihovome aktualnom repertoaru, zastupljeni napjevi isključivo pripadaju jadranskom arealu: *'Aj', veselo, žetvelice moje* potječu iz Konavala, *Lipa Mara šenu žela* iz Badnja, *Galofaru, cvijeće moje* iz Luke Šipanske, *Dođi, dragi, i dovezi lađu* iz Komina, *Sniježnice, visoka planino* iz Dube Konavoske, *Sama mala njivicu požela* iz Pinezića na otoku Krku i *Targačice, targojte ga hlodom* iz Staroga Grada na otoku Hvaru.

Sniježnice, visoka planino domoljubna je pjesma o konavoskome gorskom grebenu Sniježnici vilinske ljepote, prirodnom spomeniku zavičajnoga “zemaljskog raja” i “prošlosti daleke”

Dubrovačke Republike. Tako drniška vremeplovno-pripovjedna *Lipa Mara šenu žela* sadrži mitske motive (*liva ruka, zlatni srp, kletva*) koji upućuju na praslavensku božicu Mor(an)u i božanskoga neimenovanog pastira. I neretljanska *Dođi, dragi, i dovezi lađu* na tragu je mitsko-ljubavnih pjesama o (božici) Mor(an)i, koja kao zaljubljena djevojka uz mitsku vodu (Neretvu) bere biser (rosu). U krčkome dijaloškom napjevu *Sama mala njivicu požela*, melodijski obilježenom *Dvoglasjem tijesnih intervala Istre i Hrvatskog primorja* uvrštenim u UNESCO-ov Reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva, mlada žetelica snatri o voljenom mladiću. Dijaloški je i hvarski napjev *Targačice, targojte ga hlodom*, čije ogladnjele poslenice pritisnute žegom i napornim radom čeznu za odmorom (*hlodom*) i užitom (*kolačićima i turticama*) zemljoposjednik prizemljuje obećavajući im težačku okrijepu od graha i pšenice. Konovaski pjevani poslenički poticaj *‘Aj’, veselo, žetvelice moje* između mladih žetelica svjedočanstvo je uspješno obavljenoga radnog zadatka i istodobno svojevrsna preporuka za njihovu udaju. Južnodalmatinska pjesma *Galofaru, cvijeće moje* pjevani je monolog zaljubljene djevojke koja u *pitar* na *ponistri* sije bosiljak. Nasuprot tome mirisnom cvijetu u znaku čistoće djevojačke duše i naklonosti, u autorskom napjevu *Pelinče, pelinče* “gorki cvit” simbol je razočaranja djevojke zbog njezina “vrimenta u polju ljubavi otetom”, a svima nama poziv na osobno poistovjećivanje s poljaricom čija nas kletva “Sjeme ti usahlo!” podsjeća da bez ljubavi kopnimo – uvodnim *Introm* u sinstezijskome pastoralnom ambijentu s pastirskim fićukanjem melodije istoga napjeva zatvarajući glazbeno-apatropejski životni krug.

Znalačku obradu napjeva za klapsko pjevanje redom potpisuju Krešimir Magdić, Ivana Tolić i Željka Vojvoda (*‘Aj’, veselo, žetvelice moje*), Krešimir Magdić (*Sniježnice, visoka planino, Sama mala njivicu požela*), Joško Čaleta (*Lipa Mara šenu žela, Galofaru, cvijeće moje*), Ivana Tolić (*Dođi, dragi, i dovezi lađu*), Vedrana Šiša (*Targačice, targojte ga hlodom*) i Vedran Bonačić (*Pelinče, pelinče*). U uvodnom *Intru* i zaključnom *Outru* fićuka Eva Kirigijija Krnjak. Za studijsko snimanje, miksanje i besprijeekorni mastering te produkciju zaslužni su SoundBrick Studio i Luka Čabo, a za fotografiju i dizajn naslovnice nadahnutu naslovom albuma Marija Gašparović i Ira Payer.

Iako svoj repertoar katkad upotpunjuje i obradama drugih hrvatskih napjeva (primjerice na prethodnom albumu iz Pečuha i Hercegovine), pomno izabranima i suptilno interpretiranima **ženska klapa Dišpet** album ženskih radnih napjeva *Jedna ura 'lada – pjesme iz polja* raskrilila je kao okno za (samo)iscjeljujuće cvjetno-žitno mediteranstvo uronjeno u plaventni onkraj, čiji pulsirajući elementi posvjedočeno dopiru čak do središnje Hrvatske – u zalog budućim glazbenim istraživanjima i na radost svih poklonika **ženske klape Dišpet** i prelijepe hrvatske tradicijske glazbe.